

Na konci roku 2019 byl na Vrchu Vítkově nad Tachovským náměstím zrealizován viniční svah

V dubnu 2018 byl zpracován krajinářsko-architektonický návrh, který ověřil možnosti realizace viničního svahu na prudkém jižním svahu v poloze nad Tachovským náměstím. Tento svah nad chodníkem stoupajícím od podchodu bývalé železniční trati směrem k památníku na vrchu Vítkově je v podstatě svahově ukončený okraj historické navážky, která vytvořila nad Tachovským náměstím plošinu hojně využívanou veřejností ke krátkodobé rekreaci. Přístup do parku na vrchu Vítkově z Tachovského náměstí bude vždy jedním z nejvýznamnějších vstupů. Jeho význam spočívá v jeho středové poloze vůči dlouhému vrchu u paty kopce s dopravním napojením na síť autobusových linek MHD, včetně dobré dostupnosti ze stanice metra Tháмова tunelem pro pěší z Karlína.

Základním záměrem bylo zlepšit neutěšený stav ve významné vstupní partii do parku a upravit ji jako fragment kulturní krajiny výsadbou odolné révy vinné a zároveň připomenout historické využívání jižních strání Vítkova pro pěstování vinné révy. Uměle tvarovaná navážka se tak přirozeně krajinářsky zapojí do významné vstupní partie parku. Zcela suchý svah navážky je z hlediska sadovnické údržby dlouholetým problematickým místem. Původní porosty kustovnice byly kdysi vymýceny a současný travnatý porost je v letních měsících zcela vyschlý, spálený. Základním záměrem je neutěšený stav ve významné vstupní partii do parku zlepšit a vyřešit. Jedná se o fragment kulturní krajiny v rámci parku a zároveň o připomínku historického využívání jižních strání Vítkova pro pěstování vinné révy, již od doby Karla IV. Viničný svah o rozloze cca 1340m² je obsazen cca 686 hlavami stolní a moštové vinné révy, pěstovanými u akátových kůlů v šesti až sedmi řadách.

Vývoj místa

Tachovské náměstí vzniklo v době bouřlivého stavebního rozvoje Žižkova v 2. polovině 19. století. Původní název náměstí, platný od roku 1875 byl Žižkovo náměstí, podle Jana Žižky z Trocnova. V roce 1958 bylo náměstí přejmenováno na Tachovské. V roce 1889 tu byla postavena jedna z nejstarších městských elektráren v Rakouské monarchii. Turnovská trať, vedená z Hlavního nádraží vysokým viaduktem přes Husitskou třídu utvořila severní hranici Tachovského náměstí a dále pokračovala žižkovským tunelem pod Vítkovem do Vysočan. Byla zprovozněna 28. října 1872. Dne 4. prosince 1910 byla zprovozněna elektrická tramvajová trať Husitská – Ohrada – Vápenka. Roku 1977 bylo rozhodnuto o zrušení tramvajového provozu v úseku Bulhar – Ohrada. Na náměstí stávala kdysi obecní váha. Pravděpodobně stála na pozemku č.k. 488. Tunel pro pěší pod Vítkovem vedoucí z Karlína, Thámovy ulice na Tachovské náměstí byl otevřen 21. prosince 1953.

Réva vinná je vytrvalá rostlina, která na rozdíl od jednoletých rostlin setrvává na svém stanovišti v průměru asi třicet let. Během roku probíhá cyklem, jenž je zakončen tvorbou hroznů. Jednotlivé kroky tohoto vegetačního cyklu nejsou na sobě nezávislé, každý následný je výsledkem předchozího. Vinný keř je dřevnatá rostlina s nedřevnatými částmi. Ve vytrvalých částech, tj. podnoží, roubu a kořenech, se ukládají škrob, cukry a jiné zásobní látky. Tato zásoba je pro rostlinu nezbytná, aby přežila zimu a první období jarního růstu, než začnou své funkce plnit listy. Rostlina si z okolí svého stanoviště bere všechny prvky, které potřebuje pro růst a pro zrání plodů - hroznů. Kořenový systém prorůstá půdou a odnímá z ní vodu a minerální látky. Z těchto kořeny produkují různé růstové látky, fytohormony. Všechny tyto látky cirkulují rostlinou, tak jak potřebuje. Na začátku jara, jakmile stoupnou teploty, můžeme na čerstvých řezných ranách pozorovat vytékání mízy. Pěstitelé tomuto jevu říkají "slzení révy" a ohlašuje se tak začátek růstového cyklu. Nadzemní část vinného keře je dřevnatá. Je to kmen (podnož a roub) a dvouleté letorosty, které mohou být podle typu řezu dlouhé nebo krátké. Z oček na toto dvouletém výhonku vyráží réví (každoroční přírůstek), z něhož část ponese hrozny. Tak jako u všech rostlin obsahujících chlorofyl probíhá v listech fotosyntéza. To znamená, že listy pomocí slunečního světla zachyceného chlorofylem odnímají z atmosféry oxid uhličitý (CO₂) a přeměňují ho na cukr. Ze získané energie se pak tvoří látky, které se v průběhu vegetace od sebe značně liší. Patří k nim několik set aromatických látek a ty se ukládají v hroznech. Během růstu keře směřují potřebné látky především do vrcholů letorostů a do květů. Když začnou zrát hrozny, růst se v optimálním případě přerušuje. Cukry jsou odesílány do bobulí a do zelených částí rostliny. V hroznech se ukládají jako cukr, a to stejným dílem jako glukóza a fruktóza, v zelených a dřevnatých částech. Kvalitu sklizně, a tím i kvalitu z ní vyrobeného vína ovlivňuje velmi mnoho faktorů. Pro

zdárný růst révy a správnou vyzrállost hroznů jsou zapotřebí živiny, které si vinný keř bere ze vzduchu a z půdy. To samozřejmě předpokládá, že jeho nadzemní i podzemní části se vyvíjely optimálně. Povrch listů vystavený slunečnímu záření (solární listová plocha), jehož působením se v listech může fotosyntéza, je nejdůležitější. Vinaři se tedy pokoušejí získat optimální plochu osvětlených listů, a tak dosáhnout vyváženého poměru mezi listy a plody. Pro ekologické pěstování jsou doporučeny především interspecifické odrůdy odolnější vůči houbovým chorobám. Tyto odrůdy byly šlechtěny s cílem vytvořit odrůdy, z nichž lze získat kvalitní víno, a přitom budou odolnější vůči běžným houbovým chorobám.

(Pozn.: vedené texty byly vybrány z projektové dokumentace viničního svahu, autor: ing. Arch. Mikoláš Vavříň, atelier IAV)

Umístění odrůdy révy

Réva vinná 'Merzling'

Merzling je středně pozdní, interspecifická moštová odrůda révy (též hybridní odrůda, mezidruhovému křížení, PiWi odrůda), která byla vyšlechtěna v Německu roku 1960 křížením odrůd Seyval a Freiburg 379-52.

Genetický profil odrůdy Merzling : 71,9 % *Vitis vinifera*, 6,2 % *V. riparia*, 14,1 % *V. rupestris*, 6,2 % *V. berlandieri*, 1,6 % *V. lincencumii*.

Réva vinná 'Souvignier gris'

Souvignier gris je bílá PIWI odrůda révy vinné. Původ má ve šlechtitelské stanici Freiburg v Německu (Staatliches Weinbauinstitut Freiburg), v Německu je registrovaná od r. 2013 a smí se z ní tedy vyrábět víno ve všech zemích EU. Souvignier gris vyšlechtil Dr. Norbert Becker v r. 1983 křížením Cabernet Sauvignon x Bronner. Bronner vyšlechtil Dr. Becker v r. 1975 křížením Merzling x GM 6494, (odrůda Bronner je podobná Pinot blanc). Zajímavostí je, že odrůda GM 6494 byla vyšlechtěna v r. 1964 prof. Krausem křížením odrůd Zarya severa x Svatovavřínecké v bývalém Československu (jedná se o pozdější v Německu zapsanou odrůdu Rondo, která vznikla výběrem jedinců z GM 6494, také označovaná jako GM 6494-5).

Hrozen Souvignier gris je velký, válcový, hustý. Bobule středně velká, kulatá, šedě-červená, s tvrdou slupkou odolnou proti hmyzu. Plné zralosti dosahuje běžně v polovině září. Odolnost proti houbovým chorobám je velmi dobrá. Víno je sauvignonového typu s příjemnou kyselinou. Ve vůni broskve, citrusy, zelené jablko.

Réva vinná 'Rondo'

Vitis vinifera 'Rondo' je velmi raná odrůda. Bobule jsou modré. Vyznačuje se vysokou odolností vůči mrazům i chorobám. Hodí se pro výrobu vín. Hrozny dozrávají koncem srpna. Chuť je aromatická, připomene chuť lesních plodů s višňovým nádechem.